

Plaatsnamen in *Flandricarum Rerum* Tomi X (1531)

van Jacob Meyerus (1491-1552) *

Het zou een boeiende bezigheid zijn aan de hand van de veelal nieuwe Latijnse vertaling die Meyerus maakte van de plaatsnamen, meest in Vlaanderen, uit te zoeken of die vertaling na hem doorgang vond, en waarin precies zijn betere werk bestond.

Zo wordt Alstra bij hem Alostum, Boulara Bolarium, Casletum Calesium, Cortracum Corturiacum, Dicasmutus Dixmuda (zoals Muda), Dunsa Daynsa, Grandberga Gerardimons, Stenforda Stenfordum, Mescinae Messinae, Ninive Ninhovia, Tervanna Tarvana, etc.

Zo noemt hij vanwege de Leie (Lisa), Isbergues Lisburgum, vertaalt Auchy-les-Moines naar Aquicinctus, Barrezele naar Mora Frigida, Comines Cominium, Remersdaal Corio Vallum, Loos Laus, Hamme, Loo, Male, het Praatse, Lannoy, Saaftinge, Vlamertinge, Vormesele, Zwyyveke worden Hama, Loa, Mala, Pratta, Lanoya, Saftinga, Vlamerdinga, Vormosilia, Zviveca; Montes is het Heuvelland, niet Mons in Hanonia (i.p.v. Hasnonensis dat Hasnon op de Scarpe is). De Moeren blijven Moerae en Beauregaert blijft onvertaald, zoals zoveel zegt Meyerus op fol. 51 : een groot aantal centra

* Een algemene inleiding op de historiografie van Jacob de Meyere in : A. DEWITTE, *Jacob de Meyere historiograaf met een vertaling van de boeken IX en X van zijn Flandricarum Rerum Libri X uit 1531*, in : Handelingen Genootschap voor Geschiedenis, 134, Brugge 1997, 112-143.

in Vlaanderen zijn gewoon onvertaalbaar, zodat ik in dit hoofdstuk alleen enkele plaatsnamen zal opnemen. Die enkele namen werden dan een vierhonderdtal. Hij besefte duidelijk dat hij vernieuwend werk deed dat hij wellicht wilde uitwerken in het tweede deel van dit werk, dat nooit verscheen, een Corpus met documenten bij de Tomi I tot X, die in 1531 te Brugge bij Hub. De Croock verschenen in slechte lay-out en onverzorgd zetwerk.

A. DEWITTE

Abbaevilla	Abbeville	Arduenna,	Ardenne
Aduatuca Tun-	Tongeren	-ensis	
grorum		Argentoratum	Straatsburg
Agnonia fl.	Aa	Aria, acus	Aire s. Lys
Alchiacum,	A n c h i n	Arkae, Archaei,	Arques
-censis	Scarpe	-ensis	
Aldenarda,	Oudenaarde	Armentyria,	Armentières
-densis		-acus	
Aldenburgium	Oudenburg	Artesia, -sium	Artois
Allovinum	Halewijn	Assenbrocha,	Assebroek
Alostum, -tanus	Aalst	-nus	
Amandiacum	St-Amand	Asseneda, -nus	Assenede
	Elnò	Atrebatum,	Arras
Ambarri,	Amiens	-ensis	
Ambianum		Audomarus	St.-Omaars
Andegavia	Anjou	Augusta Sues-	Soissons
Andoverpia,	Antwerpen	sionum	
-pus		Augusta Treve-	Trier
Angelomustra	Ingelmunster	rorum	
Angiensis	v. Angers	Augusta Ver-	St-Quentin
Anglia, gli	Engeland	omanduorum	
Antisi(o)dorum	Auxerre	Augustodunum	Autun
Antonium	Antoing	Aurelia, -anus	Orléans
Apuleia	Apulië	Avesnae, -anus	Avesnes
Aquicinctu(nu)s	Auchy-les-Moi-	Axella, -nus	Axel
	nes	Baiacum Ner-	Bavay
Ardenburgum	Aardenburg	viorum	

Balliolum, Bel- lula	Belle	Bosta	Borcht
Bambeca	Bambecque	Brabancia,	Brabant
Bapalma	Bapaume	-tensis	
Bassevelde,	Bassevelde	Brachantum	v. Enhamensis
-nus		Brachbantum	Brabant
Beauregaert		Broburg(i)um	
Bellum Pratum	Beaupré Grim- minge	Broburgium,	Bourbourg, Broekburg
Bellus Iocus	Beaujeu Rhône	-gensis	
Bergae s.	St.-Winoksber- gen	Broylum, -len- sis	Bruel s Lys
Winoci Bergia- cum, Berganus		Brudgiae	Brugge
Bertinianus	v. St-Bertin, St.-Omaars	Brugae, -gensis	
Bertinium	Berthen	Bruxella	Brussel
Beselarcum	Beselare	Bullionum	Bouillon
Bethunia, -ien- sis	Béthune	Burgundia,	Bourgondië
Beverna, -nicus	Beveren	-dius	
Biloka	Bijloke Gent	Calesium Por- tus	Cassel
Birfletum, -tanus	Biervliet	Camaracum,	Kamerijk
Bistridensis	Besztercze Nas- zod (Roemenië)	-censis	
Blancoberga, -gius	Blankenberge	Cantuaria,	Canterbury
Blandiniensis	Blandijn Gent	-riensis	
Blangiicum	Blangy s. Ter- noise	Capriaco	Kaprijke
Blesae, -sensis	Blois	Casolian -lius	Cadzand
Bloetinus	v. Furnus	Castellum Mori- norum v. Cale- sium	
Bocholtanus	Boekhoute	Castrilocus	v. Montes Hanoniae
Bodelo	Baudelo	Castrum Mar- tini	Mont St-Martin
Bolarium	Boelare	Chersonesus	Balticum
Bondua	Bondues	Cymbrica	
Bononia, -nicus	Boulogne s. Mer	Chimacum	Chimay
Bornoha	Bornem	Chiniacum,	Ciney
Borsaliensis	v. Borselen	-censis	
Bosinga	Boezinge	Cisionium	Cisoing
		Clara Vallis	Clairvaux

Claromontanus	v. Mons Ferratus	Eboracum, -censis	York
Claucestria	Gloucester	Ekensis	v. Eecke
Clemariscum	Clairmarais	Elasatia, -tius	Elzas
Clivia	Kleef	Elno, -nensis	Elnone, St. Amand
Clusa	Slusa	Elverdinga	Elverdinge
Colma fl	Colme	Enhamensis	v. Ename
Colonia Agripina	Keulen	Castellum	
Colonia Bata- vorum	v. Vvatanum	Brachantum	
Cominium, -niensis	Komen	Esterda	Heestert
Conchiacum	Concques	Eversha	Eversham
Condatum, -tensis	Condé s. Escaut	Eystetensis	v. Eichstatt
Constantia	Konstanz	Falcoberga	Fauquembergues
Corbeia	Corbie	Falepinae	Philippine
Coriovallum	Remersdaal	Fanum Aegidii	St.-Gillis-Waas
Cortiniacensis	v. Courtenay	Fanum Aldegundi	St.-Aldegonde
Corturiacum	Kortrijk	Fanum Amandi	St.-Amand-les-Eaux
Cortracensis		Fanum Audomari	St.-Omaars
Croteium	Le Crotoy	Fanum Joannis ad lapidem	St.-Jansteen
Dam, -ensis	Damme	Fanum Jodoci	St.-Josse -Etaples
Dampetra	Dampiere	Fanum Martis	Meerse -Oude-Menap.
Daynsa, Denzila	Deinze	Fanum Pauli	St.-Pauwels, St.-Pol-Ternoise
Dickelvenna	Dikkelvenne	Fanum Pauli	St.-Paul-trois-Châteaux
Dionysii Parisiorum	Parijs St.-Denijs	Fanum Riqueri	St.-Riquier-Boulogne
Divio(du)num	Dijon	Fanum Venantii	St.-Venant
Dixmuda	Diksmuide	Femellae	Fromelles
Dordracum	Dordrecht	Fiennensis	v. Fienne
Dorisella	Dorenzele	Finia	Hinghene
Drincka, -censis	Drinckam		
Duacum	Douai		
Dulcis Vallis	Doulieu		
Dunckercka, -nus	Duinkerke		

Flinae, -nensis	Flines	Helchinensis	v. Helchin, Hel-
Flobeca	Flobecq, Vloes-	Hescha	kijn
Fontanella	Fontenelle	Hesdinum,	St.-Lievens-
Forestani	Ommelanden	Hesdini	Esse
	(Drente, Gelre-)	Hisaria fl.	Hesdin
)	Holbeca	Oise
Francum, Fran-	Brugse Vrije	Holta	Hollebeke
costae		Hondescota,	St.-Lievens-
Frenoyum	Fresnoy	-nus	Houtem
Furnae, Fur-	Veurne	Hoymila	Hondschoote
nus, Bloetinus		Hulsta, Huls-	
Ganda(vum),	Gent	tensis	Hoymille
Vvandt		Hulstus Veter	Hulst
Geldria, deri	Gelre	Hyprae,	Houthulst
Geminiacum,	Gembloux Sam-	Hypraensis	Ieper
Gemblacum	bre	Insulae, -lensis	Rijsel
Gerardimons,	Geraardsbergen	Isara fl.	Ijzer
Grandimons		Isburgum	v. Lisburgum
Gesoria (cum)	Boulogne s.Mer,	Itius, Icius por-	v. Calesium
	v. Bononia	tus	
Gestella,-nus	Gistel	Juliacus, -censis	Jülich
Gison, Gisnen-	Guines	Kersiacensis	v. Crécy
sis		(Silva)	
Gravilinga,	Grevelingen	Lanodius, Lala-	Lallaing
-gius		num, Lelinum	
Groneberga	v. Looberghe	Lanoya	Lannoy
Gronibriliae	Groenenbriel	Larna	Laarne
	Gent	Laudunum,	Laon
Groningha	Groeninge	-nensis	
	Kortrijk	Lauretum	Loreto-Ancona
Hagha	Ter Hage Axel	Laus	v. Lossensis
Hama	Hamme	Lecia	v. Minor Villa
Hanonia	Henegouwen	Lederselius	v. Lederzeele
Harlebeca, -nus	Harelbeke	Lemburg(i)um	Limburg
Hasbania	Haspengouw	Lensa, Lentium	Lens
Hasnensis	v. Assenede	Leodiensis,	v. Luik
Hasno, -nensis	H a s n o n	Leucin(ic)ensis	
	Scarpe		
Heclesbeca	Ekelsbeke		

Lessiniae	Lessines	Mauri(ti)ania	s. Jean de Mau- rienne
Lichtervelda	Lichtervelde	Mechlinia	Mechelen
Ligniacum	v. Ligne	Medioburgum	Middelburg
Lisburgum	Isbergues	Mediolanum,	Milaan
Lisia, Legia fl.	Leie	-nensis	
Livia fl.	Lieve	Mediomatrix	Metz
Loa	Loo	Menapiscus,	v. Menapië
Lobiensis, Lau- bacum	Lobbes	Mempiscus	
Locri	Lokeren	Meninae	Menen
Lombarsidius	v. Lombard- zijde	Merville	
Longamarca	Langemark	Meschinensis	
Lossensis	v. Loos-Cam- bron	Messinae	Mesen
Lot(h)aringia	Lotharingen	Minariacum	v. Bruel-Mer- ville
Lovengiacum	Lovengy	Minor Villa	Merville
Lugdunum,	Lyon	Moera, Mourae	De Moeren
-nensis		Moguntiacum,	Mainz
Lutetia Parisio- rum	Parijs	Maguntiacum	
Lutosa, Letusa	Leuze	Molebeca	Meulebeke
Luxemburgum,	Luxemburg	Monacharedus	v. Monnikerede
-gius		Mons Acutus	Scherpenberg
Luxo(v)ium,	Luxeuil	Mons Argius	Montaigu-Ven- dée
-viensis		Mons Blandinus	Blandijn-Gent
Mala, -nus	Male	Mons Cattorum	Catsberg
Maldega	Maldegem	Mons Ferratus	Clermont-Fer- rand
Mardica, -cia- cum	Mardijck	Mons Mirandus	Montmirail
Maritonium,	Mortain-	Mons Niger	Zwartenberg
Moritania,	Manche	Mons Trinitatis	Mont de la Tri- nité (Doornik)
Moretania		Montes	Heuveland
Markensis	v. Marck-Calais	Montes Hano- niae S. Wau- dru, Castrilocus	Mons
Marketta	Marquette-Rij- sel	Nerviorum	
Marlebeca	Merelbeke	Montfortia	Montfoort a/d Ijsel
Martianae, -nensis	Marchiennes s. Scarpe	Mora Frigida	Barrezele
Massimae	Massemen		

Morinorum Urbs	Tarvana, Ter- waan	Or(i)chiacum, -censis	Orchies
Morsiletum	Moorslede	Oromarsaci	Bij pagus Calais
Mosa fl.	Maas	Orscampum	Oostkamp
Muda, -danus	St.-Anna-ter- Muiden	Ostenda	Oostende
Namurcum, -censis	Namen	Oysiensis	v. Oignies
Nanetum, Namnetum	Nantes	Pamella	Pamele-Oude- naarde
Nasaretum	Nazareth	Parisii, Lutetia	Parijs
Nasium, Nance- jum	Nancy	Parisiorum	
Nemetacum, Origiacum	Arras	Perviacum	Perwez
Neoportus, -tuensis	Nieuwpoort, Zanthove	Petega	Petegem
Niepieae, Nip- pensis	Nieppe	Petrus Blandi- niensis	Blandijn-Gent
Nigellanus	v. Nivellae	Poenae, -nensis	Peene
Ninive, Ninho- via	Ninove	Polfordium	Poelvoorde
Nivellae, -liacus	Nijvel	Pons Rorarda	Roesbrugge
Nivernium, -nensis	Nevers	Pontibera	Pontoise
Nivodunum, -dunensis	Soissons	Pontivum, -vensis	Ponthieu
Normania	Normandië	Popringa, -ganus	Poperinge
Northumbria, -bricus	Northumber- land	Praevenia, Pro- venia	Proven
Nova Fossa	Nieuwendijk	Pratta	Het Praetse
Noviomagus, -gensis	Nijmegen	Pratum Bellum	Beauprés s. Lys
Noviomium, -mensis	Noyon	Pratum S. Prés	St. Nicolas
Oostburgium, Ostro-	Oostburg	Nicolai	
		Quatuor Officia	De Vier Ambachten
		Rastella, Retel- lum, -lanus	Rethel
		Ravesberga	Ravensberghe- Drincham
		Ravestanus	v. Ravestein
		Remensis	Reims
		Pagus	
		Rentiacum, -icensis	Renty

Rhodium,	Roye	Scarbum, -pus, Scarpe	
Rauga		fl.	
Richenburgen-	v. Richenbourg	Scornacum	Schorisse
sis		Scythia, -iven-	Sithiu, St-Omer
Ripoll, Castel-		sis	
lum Pleumosio-		Senonum urbs	Sens
rum		Sequana fl.	Seine
Rochensis	v. Laroche	Siclinium,	Seclin
Rod(i)a,	Rode	-niensis	Saceli-
Rodium,		nium	
Rodiens		Silva Carbona-	Kolenwoud
Rodenborgium	Aardenburg	ria	
Rodomagus,	Rouen	Silva Monacha-	Nonnenbossche
-gensis		rum	
Rollarium	Roeselare -St.-	Silvae Flandri-	Vlaamse Arden-
Novum	Margriete	cae, pars Silvae	nen
Rollarium, Ros-	Roeselare	Arduennae	
lar(i)a		Sleswicum,	Schleswig
Romboldi	Romboutswer-	-censis	
Pagus	ve	Slusa, Clusa	Sluis
Ropagus	Roubaix	Solemniacum	Solignac
Rotornacum,	Ronse	Solemnium	Solemnes
-censis		Somona fl.	Somme, Phru-
Rotselariensis,	v. Rottelare		dis
Rottelariensis		Sparmalgia	Spermalie
Rumesiensis	v. Rumes	Spirae	Spiere
Ruplemonda,	Rupelmonde	Stada	Staden
-nus		Stegriacum	Estaires
Ruscino, Rus-	Roussillon	Stenfordium	Steenvoorde
cellonum		Suessonae	Soissons
Sabaudia	Savoye	Suevia	Schwaben
Saftinga	Saaftinge	Tamisia, -sien-	Temse
Salentiacum,	Salente	sis	
-cunensis		Tarvan(n)a	Terwaan, St.-
Salinae	Salins	civitas Morino-	Bertin
Samarobriva	Amiens	rum	
Saringia	Zähringen		
Saxonia	Saksen		
Scaldis fl.	Schelde		

Tasandrum	Taxais	Valesia, Vale-	Valois
Templum Mar-	Marskerxke	sius	
tis		Vallis Dulcis	Zoetendale Mal-
Teneraemunda	Dendermonde		degem
Ternensis	v. Ternoise	Vallis Virginum	Maagdendal-
Terra Ogeri	Ogierland		Flobecq
Theata	Chieti	Var(n)ovicus	Varnewijk
Thiletum,	Tielt	Varinium,	Varenes
-tanus		Varennae	
Thosan	Ter Doest	Varna	Vr(emdyck)
Thuringia	Thüringen	Varnestunum	Waasten, War-
Toarnensis	v. Tarvannk		neton
Tolosa	Toulouse	Varscota	Waarschoot
Toraltum, -ten-	Torhout	Vas(t)uistra,	Waasmunster
sis		-icus	
Tornacum, civi-	Doornik	Vasconia	Gascogne
tas Nerviorum		Vendunum	Wenduine
Traiectum,	Utrecht	Veromanduus	v. St-Quentin
-tensis		Vindalia, -lensis	Wijnendale
Tricassinum	St.-Paul-Trois-	Viroviacum,	Wervik
	Châteaux	Oppidum Ant.	
Tronchinium	Drongen	Pii	
Tungrum, Tun-	Tongeren	Virtutes	Vertus (Marne)
gri		Vlamerdinga	Vlamertinge
Turoni-, censis	Tours	Vorholtanum	Wormhout
Tusschenbeca	Tussenbeek	Vostinia, Ros-	Rostune, Sijsele
	Serskamp	tunia	
V(g)ellavum,	Velay	Vvosteriacum	v. Varnestu-
-lensis			num
v. Stegriacum,	Minor Villa	Wasia, Terra	Waasland
Estaires		Wasiensis	
Vaganum,	Watten, Colo-	Wastina Guilel-	Hieronymus-
Watanum	nia Batavorum	mitarum	polder -Water-
Valentianae	Valenciennes		vliet
Valerii Coeno-	St-Valéry s.	Watanum, -ta-	Watten
bium Si. Valerii	Somme	nensis, Wati-	
		num	
		Waterfletum	Watervliet
		Westenda in	Westende op
		Wulpis	Wulpen

Windishemensis v. Windesheim	Zizela	Sijsele
Zarria fl. Zarre	Zunnebeca	Zonnebeke
Zelandia, Insulae Zeeland		Ieper
lae Zeelandicae	Zvindracum	Zwijndrecht
Arborichae	Zviveca	Zwijveke